

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุ้งศรีตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุ้งศรีตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน 2,691 คน จาก 9 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลกุ้งศรีตรัง, 2552 : ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุ้งศรีตรัง อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 349 คน จาก 9 หมู่บ้าน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ใช้วิธีการดังนี้ นำจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้านคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ออกมา จนได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ 349 คน

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรตามวิธีของ ยามานะ (Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n แทน ขนาดตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากร
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05)
 แทนค่าในสูตรได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{2,691}{1+2,691(.05)^2}$$

$$= \frac{2,691}{7.7275} = 348.23 = 349 \text{ คน}$$

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกขนาดหมู่บ้านตามจำนวนประชากรได้ 2 ขนาด คือ ขนาดเล็ก และ ขนาดกลาง ดังนี้

หมู่บ้านขนาดเล็ก มีจำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคู บ้านคงสวรรค์ บ้านหนองแคนน้อย บ้านหนองพุ่ม บ้านสระบัว บ้านหนองเป็ยน้อย บ้านคอนก่อ และบ้านโนนเมือง รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 2,189 คน

หมู่บ้านขนาดกลาง มีจำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านยางอีไล รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 502 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนโดยทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน จากจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ใช้ประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม ทำการสุ่มผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 349 คน จาก 9 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียง	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก		
บ้านคู	219	28

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียง	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
บ้านดงสวรรค์	252	33
บ้านหนองแคนน้อย	316	41
บ้านหนองท่อม	245	32
บ้านสระบัว	446	58
บ้านหนองเปือยน้อย	311	40
บ้านดอนก่อ	316	41
บ้านโนนเมือง	84	11
ขนาดกลาง		
บ้านยางอีไล	502	65
รวม	2,691	349

(ที่มา : บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ตำบลกุดสังข์ 2552.)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดสังข์ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1.1 ศึกษาพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

1.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 กำหนดขอบข่ายการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเลือกที่จะศึกษาในด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง การร่วมรณรงค์หาเสียง การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ การติดตามข่าวสารทางการเมือง และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เพื่อให้เหมาะกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยปรับระดับการประเมินจากการศึกษาหนังสือตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

1.5 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันศรีรัตน์ อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันศรีรัตน์ อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) โดยสอบถามตามข้อบ่งชี้การมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง จำนวน 8 ข้อ การร่วมรณรงค์หาเสียง จำนวน 8 ข้อ การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ จำนวน 8 ข้อ การติดตามข่าวสารทางการเมือง จำนวน 8 ข้อ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 40 ข้อ โดยกำหนดดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีลักษณะปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลภูสันศรีรัตน์ อำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา พร้อมทั้งแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

2.2 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ อำเภอนาคว จังหวัดมหาสารคาม มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ อำเภอนาคว จังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content) โดยใช้ดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการที่สอบถามกับประเด็นที่ศึกษา โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่สอบถามสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจรายการที่สอบถามสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา
- 1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่สอบถามไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา

การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.3.1 นางวิลาสิณี นามเมือง วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ องค์การบริหารส่วนตำบลภูสันตรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.3.2 นางอินทราภรณ์ สุนทรวัฒน์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) อาจารย์โรงเรียนนาควประชาสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.3.3 นายนพพล นนทภา วุฒิการศึกษา ค.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา) อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการวิจัยและประเมินผลมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย การวัดและประเมินผล

2.4 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาคำนี้ความสอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์ว่าแต่ละรายการที่ถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ระหว่าง 0.9242 ถึง 0.9290 มีความสอดคล้องทุกข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

2.5 นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต้นตรันต์ อำเภอนาขุณ จังหวัดมหาสารคาม ที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้

สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

$$r = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม X (ทดสอบครั้งที่ 1)
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม Y (ทดสอบครั้งที่ 2)
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม X ทั้งหมดยกกำลังสอง
	$(\sum Y)^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถาม Y ทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสูตรการหา

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	=	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	=	ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม
2. ประสานงานกับกำนัน และผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้าน
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกู่สันตรัตน์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กัน ที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ได้แก่ T (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กัน สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{(\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100)}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. การวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคู่กัน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ค่าเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
-------	---	-----	---------------------

$\sum X'$	แทน	ผลรวมของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลัง 2
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามขนาดหมู่บ้าน
ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ t - test แบบ Independent

สูตร t-test for independent samples ในกรณีที่ assume ว่า $\sigma^2_1 \neq \sigma^2_2$ เมื่อ
มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า $\sigma^2_1 \neq \sigma^2_2$

ใช้สูตร
$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

S_1^2, S_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

df แทนขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

4. ข้อเสนอแนะได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความ